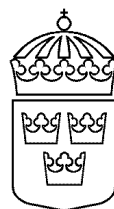

Riksdagens protokoll

2001/02:54

Fredagen den 18 januari

Kl. 09.00 – 09.58

Protokoll
2001/02:54

1 § Anmälan om val av ordförande i valberedningen

Förste vice talmannen meddelade att *Britt Bohlin* (s) valts till ordförande i valberedningen den 17 januari 2002.

2 § Utökning av antalet extra suppleanter i vissa utskott

Valberedningen hade, enligt ett till kammaren inkommet protokollsutdrag, tillstyrkt att antalet suppleanter skulle utökas enligt följande:

från 20 till 21 i justitieutskottet

från 24 till 25 i näringsutskottet

Kammaren medgav dessa utökningar.

3 § Val av extra suppleanter i vissa utskott

Företogs val av extra suppleanter i justitieutskottet och näringsutskottet.

Kammaren valde i enlighet med valberedningens förslag till

suppleant i justitieutskottet

Anders G Högmark (m)

suppleant i näringsutskottet

Jan Erik Ågren (kd)

4 § Svenskt deltagande i en multinationell säkerhetsstyrka i Afghanistan

Föredrogs
sammansatta utrikes- och försvarsutskottets betänkande 2001/02:UFöU2
Svenskt deltagande i en säkerhetsstyrka i Afghanistan (prop. 2001/02:60)

Kammaren biföll utskottets förslag att ärendet fick avgöras efter endast en bordläggning.

Anf. 1 URBAN AHLIN (s):

Herr talman! Afghanistans befolkning har under många decennier lidit av svåra umbäranden. Konflikter, intoleranta regimer, ockupationer, väpnade konflikter, talibanregim – listan kan göras lång över de umbäranden som den afghanska befolkningen har fått lida under.

Den fruktansvärda terrorattacken mot World Trade Center och Pentagon den 11 september förändrade i ett slag situationen också i Afghanistan. Talibanregimen som skyddade och stödde terroristerna och deras nätverk fick en motståndare i USA. FN antog resolutioner som gav USA rätten att ingripa mot dem som härbärgerade terrorister och nätverk.

De insatser som USA har gjort med sin koalition i Afghanistan har förändrat maktbalansen. Under hösten har det anordnats en FN-konferens om Afghanistans politiska framtid. I denna konferens har funnits intresser från alla de olika grupperingar som finns i Afghanistan.

Man enades i början av december om att tillsätta en interim administration i Afghanistan som i sig innesluter det stora flertalet av de olika politiska grupperingarna. Man enades också om att denna interim administration skulle få verka under sex månader. Under dessa sex månader skulle det sammankallas en *loya jirga*, ett traditionellt rådslag som senare skulle ta ett beslut om att inrätta en ny regering. Denna regering skulle få två år på sig att verka i Afghanistan, och därefter ska val hållas.

Som alla deltagare i konferensen i Bonn förstår måste säkerheten upprätthållas för att ge denna nya interim administration en chans att förbättra situationen i Afghanistan. Därför uppdrog Bonnkonferensen åt FN att bemyndiga om en internationell säkerhetsstyrka för att säkra Kabul och dess omgivningar.

FN har i resolutioner tagit beslut om att tacka Bonnkonferensen för dess åtgärder. Man ställer också krav på de afghanska grupperna att förhålla sig till det avtal som har slutits, och man har också bemyndigat medlemsstaterna att inrätta en internationell säkerhetsstyrka i resolution 1386. Man har där uppmanat medlemsstaterna att bidra med personal, utrustning och andra resurser för att detta ska kunna ske.

Storbritannien har meddelat sitt intresse och även fått acceptans för att leda denna insats i ett inledande skede. Storbritannien har inbjudit många länder, närmare ett tjugotal, och Sverige är ett av dessa inbjudna länder.

Sverige kommer att bidra med en väldigt välutbildad underrättelsepluton om högst 45 personer. Regeringen och utskottet anser att denna underrättelsepluton är väl avvägd och att den kan göra en god insats i Afghanistan. Denna pluton består av enbart yrkesofficerare. Inga värnpliktiga kommer att ingå i plutonen.

Det kan inte nog understrykas att Afghanistans befolkning har ett oerhört stort behov av humanitärt bistånd. Möjligheterna att genomföra ett långsiktigt bistånd och ett långsiktigt återuppbyggnadsarbete i Afghanistan hänger på hur säkerheten i landet kan garanteras.

Den internationella säkerhetsstyrkan har till uppgift att upprätthålla säkerheten i Kabul och dess omgivningar för att ge interimadministrationen och den politiska framtiden i Afghanistan en rimlig chans att utvecklas i en demokratisk riktning. Denna säkerhetsstyrka kommer i det långa loppet att leda till att det humanitära biståndet och det återuppbyggnadsarbete som måste till i Afghanistan kan garanteras.

Utskottet finner det naturligt att Sverige bidrar med trupp i denna av FN bemyndigade säkerhetsstyrka. Det ligger väl i linje med svensk utrikes- och säkerhetspolitik och våra traditioner att stödja FN-resolutioner och de fredsfrämjande insatser som sker i världen på FN-mandat.

Som tragiska erfarenheter har visat kan inte förluster av människoliv i samband med fredsfrämjande verksamhet uteslutas. Därför går våra tankar i dag till de soldater och deras familjer som är beredda att göra en insats för internationell fred och säkerhet. Vi uttrycker i dag en önskan om att ingenting allvarligt eller tragiskt ska hända någon i denna internationella säkerhetsstyrka.

Utskottet föreslår, herr talman, mot bakgrund av det anförda, att riksdagen ger regeringen bemyndigande att ställa en väpnad svensk styrka till en multinationell säkerhetsstyrkas förfogande i Afghanistan under högst sex månader, för att bistå den afghanska interimsmyndigheten med att upprätthålla säkerheten i Kabul med omgivande områden, i syfte att interimsmyndigheten och FN:s personal ska kunna verka under säkra förhållanden.

Anf. 2 GÖRAN LENNMARKER (m):

Herr talman! Vi har att behandla ett mycket viktigt ärende, nämligen Sveriges bidrag till den styrka som nu sätts upp i Afghanistan för att bidra till den process av fred och utveckling som förhoppningsvis nu påbörjas i Afghanistan. Som ordföranden i utskottet redogjorde för finns det en lång och tragisk sen historia i Afghanistan. Jag ska inte gå in på detta. Jag vill bara erinra om att det kanske värsta av allt var Sovjets invasion i juli 1979. Under ett kvartssekel har landet haft oroligheter, krig och förtryck.

Det första steget för att bygga utveckling och även demokrati i landet är naturligtvis att etablera säkerhet. Därför upprättas denna International Security Assistance Force, ISAF – en ny förkortning som vi har att lära oss bland alla andra förkortningar i det internationella fredsarbetet. Den ska etablera säkerhet i Kabul med omgivande områden.

Det är britterna som har fått ansvaret för att leda denna styrka, och britterna har också bett Sverige att bidra till den med ett litet högt specialiserat förband, för övrigt ett förband som britterna har haft erfarenhet av att samarbeta med från Kosovo. Det är hedrande för Sverige att ha fått den förfrågan.

Det är viktigt att framhålla att det är ett riskabelt uppdrag. Det är därför också viktigt för riksdagen att besinna sitt ansvar när vi fattar den här typen av beslut. Det är en riskabel miljö i Kabul med omgivningar. Det finns minor och hög kriminalitet, vilket är naturligt i ett land som har en ohygglig fattigdom och instabilitet.

Det finns en betydande risk för att fredsprocessen inte går som vi hoppas utan att det blir ett återfall i krig och strider mellan olika fraktioner. Det gör att det är en betydande risk förenat med att ställa upp i ett sådant uppdrag. Vi ska därför vara tacksamma för dem som är beredda att ställa upp med ett betydande personligt risktagande för att hjälpa till i en viktig process.

Herr talman! Med det vill jag yrka bifall till förslaget i utrikesutskottets betänkande. Jag vill återigen understryka hur viktigt det är.

Från moderat håll har vi också bifogat ett särskilt yttrande. Det har inte så mycket relevans i just den här beslutssituationen. Vi påpekar allmänt sett att det vore bra om vi hade en bättre finansieringsordning för fredsfrämjande insatser. Det bör ligga i utgiftsområde 7 så att man inte ska hamna i svårigheter när man ska finansiera hastigt uppkomna uppdrag. Det är naturligt för sådana uppdrag.

Herr talman! Låt mig också göra en avslutande reflexion. Sverige måste skaffa sig en större kapacitet för fredsfrämjande insatser. Vi har något dalat i våra ambitioner. Det märks när man talar i FN och på andra håll att man förväntar sig mer av Sverige.

När tidskriften *The Economist* nyligen gjorde en reflexion över fredsfrämjande räknade man upp Finland, Norge och Danmark som länder med avancerad kapacitet, men Sverige, som ligger mittemellan de tre länderna, nämndes inte. Från moderat håll menar vi att vi måste ha en större ambition vad gäller Sveriges kapacitet att delta i fredsfrämjande operationer.

Herr talman! Med detta yrkar jag bifall till utskottets förslag i betänkandet.

Anf. 3 BERIT JÓHANNESSON (v):

Herr talman! Frågan som riksdagen i dag ska ta ställning till är regeringens förslag om ett svenskt deltagande i en internationell styrka i Afghanistan. Det är grundat på ett FN-mandat i enlighet med kapitel 7. Det är alltså ett uppdrag där man också får använda våldsmetoder om behov uppkommer.

Av styrkans totalt 5 000 man utgör Sveriges del högst 45 man, en underrättelsepluton med spaningsuppgifter, under högst 6 månader. Styrkan ska hjälpa till att bevara säkerheten i Kabul under den interimadministration som beslöts i Bonnavalet. Kabul måste upplevas och vara militärt neutralt för både denna administrations skull och framför allt för invånarna i staden och dess omgivningar.

Att trygga säkerheten är grunden för utvecklingen framåt, för normalisering och återuppbyggnad. Det är nödvändiga åtgärder att i det akuta skedet se till att humanitärt bistånd kan komma in i landet och säkerställa att det kommer till rätt personer. Vänsterpartiet instämmer i de åtgärder som föreslås i propositionen. Men vi har framfört synpunkter i ett särskilt yttrande om den historieberövning som regeringen redovisar i propositionen. Jag återkommer till det.

Den humanitära situationen är och har länge varit katastrofal. Under de 20 år som Afghanistan befunnit sig i krig med Sovjetunionen eller i det inbördeskrig som följt har 340 människor om dagen, eller 14 personer i timmen, eller en människa var femte minut dött till följd av krig och svält. I krigets spår har följt desperation och laglöshet.

Bombningarna av landet har ytterligare förvärrat situationen. Den infrastruktur som trots allt funnits är nu ödelagd. Än fler civila offer har krävts, och än fler flyktingar har nu lagts till de miljontals som redan tidigare tvingats bort från sina hembyar och städer. Flyktingskaran motsvarar i dag Danmarks befolkning. Hälften är internflyktingar och hälften finns utanför landets gränser. De flesta afghaner saknar i dag den mest primära tryggheten och säkerheten.

Till detta kommer befarade spänningar mellan olika krigsherrar i den s.k. Norra alliansen. Folket i Afghanistan har inga goda erfarenheter av dessa herrar. Förra gången dessa styrde i Afghanistan var det ett fullkomligt laglöst land där godtycke och terror bredde ut sig.

Herr talman! Nu till synpunkter på framför allt redogörelsen som regeringen gör över den historiska utvecklingen i Afghanistan. Vi har förståelse för att det varit en snabb handläggning under tidspress. Det är naturligt att detta leder till skrivningar som blir väl kortfattade och summariska. Det kan vi ha överseende med. Men beskrivningen av bakgrunden till utvecklingen i Afghanistan får inte stå oemotsagd.

Regeringen tar inte med ett ord upp världssamfundets försumlighet och USA:s stöd till talibanregimen efter den sovjetiska reträtten. Detta är minst sagt uppseendeväckande. Talibanerna utrustades av USA, erhöll politiskt och militärt stöd av USA, och talibanerna segrade i inbördeskriget mycket tack vare detta stöd. Men denna del av Afghanistans historia har helt uteslutits av regeringen.

Vänsterpartiet motionerade om förhållandena i Afghanistan och om det utländska stödet till talibanregimen för två år sedan. Särskilt betonade vi kvinnoförtrycket i Afghanistan. Vi menade att Sverige borde ta upp frågan i Förenta nationerna om ett stopp för bl.a. krigsmaterielexport till de stridande parterna och deras bundsförvanter, samt att USA måste ta sitt ansvar för den situation som uppstått i Afghanistan och som man har medverkat till.

Vi ansåg att världssamfundet måste ta krafttag för att bekämpa kvinnoförtrycket i landet. Men det var först efter terrorattackerna mot World Trade Center och Pentagon som världen uppmärksammade situationen i Afghanistan. Dessa långvariga försummelser från omvärlden måste beskrivas för att den nuvarande situationen i landet ska bli begriplig.

Nu krävs det ett målmedvetet och långsiktigt uppbyggnadsarbete. I detta uppbyggnadsskede är det oerhört viktigt och nödvändigt att ta kvinnors behov på allvar och också inkludera kvinnorna själva i detta arbete. I slutdokumentet från FN:s kvinnokonferens i Beijing fastställdes

det bl.a.: Om kvinnor ska spela en jämställd roll vid upprättandet och bevarandet av fred måste de få mer politisk och ekonomisk makt och vara tillräckligt representerade på alla nivåer inom beslutsfattandet.

Utskottet har också påtalat genderperspektivet och uttalar bl.a. att genderfrågorna ska in i konfliktförebyggande och konflikthanterande arbete. Det är bra. Ett enigt utskott har ställt sig bakom skrivningarna. Nu ligger det ett ansvar på regeringen att i alla situationer leva upp till detta. Därför bör regeringen skapa förutsättningar för kvinnors aktiva deltagande i konflikthantering före, under och efter en konflikt.

När en väpnad konflikt övergått i en uppbyggnadsfas osynliggörs ofta kvinnors och barns behov. Därför ska man konsekvent analysera konflikter och återuppbyggnaden efter krig ur ett könsperspektiv, för att på så sätt kunna finna mer effektiva och verksamma metoder för konfliktlösningar, som kan skapa förutsättningar för en varaktig fred. Det är vad Afghanistans befolkning behöver.

I alla länder där FN deltagit med trupp vet vi att i dess spår har följt prostitution, korruption m.m. Nu är det oerhört betydelsefullt att i den förestående situationen följa utvecklingen på detta plan och motverka dessa tendenser. I enlighet med detta bör regeringen verka för att engagemanget i Afghanistan genomsyras av ett jämställdhetsperspektiv.

Herr talman! För att den humanitära hjälpen ska fungera effektivt krävs således under en övergångstid någon form av ordningsmakt som kan svara för hjälptransporter och människors säkerhet. En internationell styrka med FN-mandat är enda möjliga aktören i detta syfte. Vänsterpartiet anser därför att det är motiverat att även Sverige deltar i detta uppdrag.

Herr talman! Med detta yrkar jag bifall till utskottets förslag i betänkandet *Svenskt deltagande i en säkerhetsstyrka i Afghanistan*.

Anf. 4 LARS ÅNGSTRÖM (mp):

Herr talman! Ärade ledamöter i kammaren! Protokollsläsare! Afghanistan är världens fattigaste, världens mest minerade och förmodligen också världens mest sönderbombade land. Det afghanska folket har lidit under en lång sovjetisk ockupation under en stor del av 80-talet, har lidit under olika terrorväldnen och nu de senaste sex åren lidit under den talibanska terrorregimen. Behoven för det afghanska folket är i dag enorma: behovet av medicin och läkarvård, behovet av skolor och utbildning, behovet av att hela befolkningen garanteras de mänskliga rättigheterna, behovet av ett fungerande rättsväsende, behovet av civil fungerande infrastruktur, behovet av demokratiska institutioner.

Förutsättningarna för en långsiktig utveckling och ett tillgodogörande av de här behoven är naturligtvis säkerhet för den interimregering som har tillsatts i Kabul. Det är på grund av detta som man i FN-resolutioner har sagt sig stödja en multinationell styrka med syfte just att skydda den nya regeringen i Kabul. Det är ett bra initiativ som Miljöpartiet stöder, och det är bra också att Sverige bidrar till denna styrka för att garantera den civila regeringens säkerhet som ett första steg för att tillgodose de behov som det afghanska folket har.

Det som däremot inte är bra är att när Sverige medverkar till att skapa stabilitet, säkerhet och fred i ett av de oroliga hörnen i den här regionen, den kanske mest instabila region som finns just nu, så agerar vi i motsatt

riktning en kort bit därifrån i samma region, när vi trots den pågående konflikten mellan Indien och Pakistan fortsätter att kontinuerligt leverera ammunition och reservdelar. Andra länder gör stora ansträngningar för att den här konflikten mellan Indien och Pakistan i samma region ska dämpas. Sveriges bidrag är att aktivt stödja den ena parten med krigsmateriel, vilket är en förutsättning för att konflikten ska kunna fortgå. Det här, herr talman, är inte en bra politik. Det minskar trovärdigheten i Sveriges agerande för fred och säkerhet i den här regionen när man agerar i motsatt riktning i samma region.

Jag tycker också att det är viktigt att se den internationella styrkan och Sveriges bidrag i den som ett kvitto på att vi faktiskt har misslyckats från det internationella samfundet. Vi har misslyckats med att förebygga terrorism. Vi har misslyckats med att förebygga väpnade konflikter. Det här är ett av resultaten av ett ganska kompakt ointresse för det afghanska folkets behov efter den sovjetiska ockupationen. Väldigt lite engagemang har riktats mot Afghanistan, och det har utgjort förutsättningarna för både den terror som talibanregimen har utövat och att Afghanistan som territorium har kunnat bli tillhåll för terrororganisationer i den omfattning som vi nu har sett, och vad det sedan har lett till.

Det är viktigt att ta de här kvittona på misslyckande som vi har fått de senaste decennierna, inte bara i Afghanistan utan också i vår egen världsdel nere på Balkan, som en uppmaning åt oss att forma såväl utrikes- som säkerhetspolitik i en vidare bemärkelse till att mer fokusera på förebyggande arbete. Att förebygga terrorism och att förebygga konflikter så att de inte kan leda till väpnade konflikter, och så att de inte kan leda till terrororganisationer som kan hota nationer över hela klotet: det måste vara uppgiften för våra länders säkerhetspolitik.

Tillåt mig, herr talman, att göra reflexionen att uppvaknandet för många riksdagspartier här tycks ha kommit väldigt sent. Var fanns kritiken mot t.ex. det amerikanska stödet till talibanregimen? De som i dag applåderat USA:s agerande: Varför sade de ingenting när man gav stöd till talibanerna? Talibanerna har aldrig varit demokrater och har aldrig försökt skydda det afghanska folket och garantera det mänskliga rättigheter. På samma sätt: Var fanns kritiken mot stödet till Saddam Hussein under 80-talet? Det var ju faktiskt västvärldens beväpning av Saddam Hussein som gjorde Irak till den fruktade stat som det blev och som var förutsättningen för det angreppskrig som Irak startade. Var fanns kritiken mot detta? Det var inte bara så att vi i västvärlden misslyckades med att förebygga det som sedan hände, utan det var faktiskt så att vi alla på olika sätt var medskyldiga till den utveckling vi såg, och det här, herr talman, är inte en bra politik – det är en kontraproduktiv politik.

På samma sätt tycker jag också att det finns anledning till självrannsakan när vi ser hur svenska riksdagspartier låtit svensk krigsmaterielexport ske till de diktaturer som öppet stödde talibanregimen. Var fanns kritiken mot export av svensk krigsmateriel till Bahrain och till Pakistan, två av de regeringar som öppet har stött den talibanska terrorregimen? Den var väldigt svår att höra, herr talman. Det är först efter det att det har gått käpprätt åt skogen som kritiken har så att säga uttryckts, eller kanske ännu mer korrekt iakttaget: Det är först efter att USA har svängt som vi också från svensk sida har hört kritik och tycks ha glömt bort vårt eget agerande tidigare.

Prot. 2001/02:54
18 januari

*Svenskt deltagande
i en multinationell
säkerhetsstyrka i
Afghanistan*

Det här, herr talman, tycker jag måste leda till en förändring. Vi har en inkonsistent utrikespolitik från svensk sida, där den ena handen motverkar vad den andra sedan kommer att göra. Det här är inte bra för svensk trovärdighet, men det är naturligtvis inte heller bra för de människor som drabbas. I det här fallet har det afghanska folket drabbats men också indirekt civila oskyldiga i USA.

Med de här orden, herr talman, vill jag bara bekräfta att också Miljöpartiet står bakom det svenska bidraget till den multinationella styrkan och rikta en uppmaning åt oss alla att försöka bidra till en mer konsistent svensk säkerhetspolitik.

Anf. 5 KARIN WEGESTÅL (s):

Herr talman! Jag vill börja med att yrka bifall till förslaget i betänkandet om svenskt deltagande i en säkerhetsstyrka i Afghanistan.

Sverige har alltsedan FN bildades ställt upp i internationella FN-insatser. Sverige har också varit medvetet om vilken stor betydelse FN har för små nationers säkerhet och till fullo skött sina åtaganden gentemot FN. Sveriges insatser i FN har ett starkt stöd i befolkningen, och det är viktigt att detta stöd består. De svenska soldaterna är goda ambassadörer för Sverige och ger tillbaka till det svenska folket en bättre bild av situationen i det aktuella landet än vad som annars står till buds.

Dagens riksdagsbeslut är nödvändigt för att regeringen ska kunna sända en militär trupp till Afghanistan på FN-uppdrag där säkerhetsrådet hänvisar till § 7 i FN-stadgan, som innebär att styrkan tillåts använda tvångsmedel om så behövs för att utföra de uppgifter som världssamfundet ålägger den.

Jag ställer mig bakom förslaget och texten i betänkandet, men jag vill gärna ta upp en del av det som utesluts, t.ex. USA:s bombningar av Afghanistan under snart fyra månader, att krigets konsekvenser förtigs – jag menar då bombkriget mot Afghanistan – och att Genèvekonventionen åsidosätts.

Propositionens beskrivning av läget i Afghanistan börjar med: ”Tidigare försök att sätta stopp för tjugo år av väpnade konflikter i Afghanistan har misslyckats. För första gången uppträder nu världssamfundet samlat i ansträngningarna att åstadkomma fred i Afghanistan.” Detta tas upp också i betänkandet. Ingenstans i underlaget nämns det fattiga afghanska folkets lidanden när USA under mer än tre månader, från den 7 oktober 2001, bombat och fortfarande bombar Afghanistan.

USA, som tidigare två gånger i kraft av sin ställning som världens enda supermakt tagit över FN:s säkerhetsråds våldsmonopol och beslutat om militära interventioner i suveräna stater, hade nu insett opinionsvärdet av säkerhetsrådets stöd, som de fick i resolution 1373 av den 28 september 2001. Det gällde möjligheten till självförsvar efter terroraktionerna mot New York och Washington den 11 september och att man skulle kunna bomba Afghanistan för att utrota terrorismen. Det är någonting som är ganska fåfängt eftersom den bevisligen är spridd över stora delar av världen.

Självförsvar angavs av FN kräva proportionalitet och att civila offer i möjligaste mån skulle undvikas. När USA, världens enda militära supermakt, bombar det redan under decennier av inbördeskrig och stormakts-

inblandning svårt härjade Afghanistan är det svårt att se någon proportionalitet i det.

Ingen vet hur många civila som har dödats och skadats eller frusit och svultit ihjäl sedan bombningarna började den 7 oktober. Innan USA blockerade all direkt medieinformation fick vi på TV se dödade barn i blodiga bylten, raserade hus och familjer med husdjur på flykt när de sökte skydd på bara marken under en fladdrande tältduk. I Sverige byttes stödet, som den 10 oktober var 65 % för bombningarna, mot dess raka motsats. Den 12 december var nämligen 65 % av svenskarna emot bombningarna, lika många som tidigare hade varit för dem. Och bara 26 %, så många som var emot bombningarna vid den första undersökningen, var för dem vid den andra undersökningen. Så det är tydligt att man tjänar på att strypa informationen när man märker åt vilket håll det positiva och negativa går.

Enligt propositionen finns det en miljon internflyktingar i Afghanistan, och i länderna runtomkring befinner sig en femtedel av Afghanistans befolkning på flykt. Sex miljoner afghaner, av en befolkning på drygt 20 miljoner, befinner sig i en nödsituation med mycket lite eller ingen mat för dagen. Humanitärt bistånd kommer att vara nödvändigt i Afghanistan under överskådlig tid, parallellt med återuppbyggnad och rehabilitering. Strider pågår eller blossar upp här och var. Transporter rånas på osäkra vägar. De svåra miljöskador, som är följden av de massiva bombningarna, kommer att, när det gäller luft, mark och grundvatten, förvärra den redan svåra hälsosituationen och för lång tid omöjliggöra livsviktig, inhemsk livsmedelsproduktion.

Grannlandet Pakistan har bett USA att sluta med de alltmer ifrågasatta bombningarna, men det finns inget som tyder på att USA tänker sluta bomba. Kunskap om den aktuella situationen i Afghanistan är av yttersta vikt när riksdagen nu ska fatta beslut om att skicka svenska soldater till denna miljö.

USA ska nu tillsammans med FN åstadkomma fred i Afghanistan. USA har eliminerat de styrande talibanerna, som tidigare var deras allierade i kriget mot Ryssland. Genom förhandlingar i Bonn har ett avtal slutits som ska reglera Afghanistans politiska framtid. Den nya administrationen ska inrättas i Kabul, vars säkerhet man måste kunna garantera. Det är i Kabul med omgivning som den svenska styrkan ska svara för säkerheten. Den kan inte ges utökade uppgifter utan beslut av den svenska Försvarsmakten. Eftersom styrkan kommer att stå under brittisk ledning och britterna är krigförande part i Afghanistan och står för samordningen med de pågående amerikanska aktionerna, dvs. bombningarna, är förbehållet mycket viktigt.

De gångna månaderna har ett stort antal afghaner som misstänks ha samband med al-Qaida dödats eller tillfångatagits. Inte ens i Europa – inte heller i Sverige – behövs det längre, som bekant, bevis för sådana misstankar. I Afghanistan har USA:s utrikesminister dessutom bestämt att dessa krigsfångar ska kallas olagliga krigare och kunna undantas från Genèvekonventionens krav på human behandling av krigsfångar. Många av oss har på TV sett skrällen i ögonen på de tillfångatagna soldatpojarna, som visste att de, när kameran hade vänts bort, skulle bli ihjälslagna av krigarna från den rivaliserande norra alliansen, som nu är USA:s nya partner. Jag såg när fångarna på fortet sprang nedför slutt-

Prot. 2001/02:54
18 januari

*Svenskt deltagande
i en multinationell
säkerhetsstyrka i
Afghanistan*

Prot. 2001/02:54
18 januari

*Svenskt deltagande
i en multinationell
säkerhetsstyrka i
Afghanistan*

ningen med flaxande kaftaner som skadeskjutna fåglar, hur de sköts i ryggen och stöp i sanden som döda kråkor. Hundratals fångar har redan sänts till den amerikanska Guantanamobasen på Kuba i små metallburar som påminner om de djurtransporter som vi vill förbjuda. Det skulle inte kännas bra om den svenska styrkan skulle tvingas delta i denna hantering. Därför är de tydliga begränsningarna av den svenska truppens uppgifter så viktiga.

Överläggningen var härmed avslutad.
(Beslut fattades under 5 §.)

5 § Beslut om utskottsärende som slutdebatterats vid dagens sammanträde

UFöU2 Svenskt deltagande i en säkerhetsstyrka i Afghanistan
Kammaren biföll utskottets förslag.

6 § Beslut om utskottsärenden som slutdebatterats den 17 januari

KU10 Granskning av statsrådets tjänsteutövning och regeringsärendenas handläggning
Kammaren biföll utskottets förslag.

LU6 Sjöfylleri
Kammaren biföll utskottets förslag.

UU5 Berättelse om verksamheten i Europeiska unionen under 2000
Kammaren biföll utskottets förslag.

7 § Anmälan om uteblivna svar på interpellationer

Till riksdagen hade inkommit följande skrivelser:

Interpellation 2001/02:127

Till riksdagen

Interpellation 2001/02:127 av Yvonne Andersson om trygghet för barn

Interpellationen kommer inte att besvaras.

Skälet till detta är att statsrådet Ingegerd Wärnersson avgår inom kort.

Utbildningsdepartementet

Ingegerd Wärnersson

Enligt uppdrag

Magnus Eriksson

Expeditions- och rättschef

Till riksdagen

Interpellation 2001/02:128 av Monica Green om kamratstöd i skolan
Interpellationen kommer inte att besvaras.

Skälet till detta är att statsrådet Ingegerd Wärnersson avgår inom kort.

Utbildningsdepartementet

Ingegerd Wärnersson

Enligt uppdrag

Magnus Eriksson

Expeditions- och rättschef

Interpellation 2001/02:145

Till riksdagen

Interpellation 2001/02:145 av Yvonne Andersson om utomhuspedagogik
Interpellationen kommer inte att besvaras.

Skälet till detta är att statsrådet Ingegerd Wärnersson avgår inom kort.

Utbildningsdepartementet

Ingegerd Wärnersson

Enligt uppdrag

Magnus Eriksson

Expeditions- och rättschef

Interpellation 2001/02:149

Till riksdagen

Interpellation 2001/02:149 av Yvonne Andersson om högre yrkesutbildning
Interpellationen kommer inte att besvaras.

Skälet till detta är att statsrådet Ingegerd Wärnersson avgår inom kort.

Utbildningsdepartementet

Ingegerd Wärnersson

Enligt uppdrag

Magnus Eriksson

Expeditions- och rättschef

8 § Svar på interpellation 2001/02:147 om lönegapet mellan män och kvinnor

*Svar på
interpellationer*

Förste vice talmannen konstaterade att jordbruksminister Margareta Winberg, som skulle besvara interpellationen, inte var närvarande i kammaren. Interpellationen skulle besvaras vid ett senare sammanträde.

9 § Svar på interpellation 2001/02:159 om kultursponsring

Anf. 6 Kulturminister MARITA ULVSKOG (s):

Herr talman! Roy Hansson har ställt tre frågor till mig angående sponsring av kulturinstitutioner. Jag vill börja med en inledande kommentar till de påståenden som Roy Hansson gör i interpellationen.

Att kulturen behöver en stark, långsiktig och förutsägbart finansiering är grundläggande för regeringens kulturpolitik. Under flera år har vi följaktligen, med kraftfullt stöd från riksdagen, ökat den statliga kulturbudgeten med betydande belopp. Moderata samlingspartiet är det enda parti som valt att ställa sig utanför denna samsyn. Med moderaternas senaste budgetförslag skulle det i dag ha funnits 300 miljoner kronor *mindre* till kulturen. Ändå skriver Roy Hansson i interpellationen att våra kulturinstitutioner ska ha så bra finansieringskällor som möjligt. Hur går detta ihop?

Roy Hansson frågar mig: På vilka skäl grundar sig regeringens önskan att begränsa kulturutbudet genom att försvåra eller begränsa finansiering av kulturverksamhet genom sponsring?

Svaret är att vi inte vill begränsa kulturutbudet – vare sig vad gäller omfattning, konstnärlig utveckling, geografisk eller social spridning. Därför hävdar vi också en stark offentlig finansiering av den kultur som av just dessa skäl inte kan leva på marknadens villkor. Sponsring bör således endast vara ett komplement till den ordinarie finansieringen via anslag och avgiftsintäkter.

Vidare frågar Roy Hansson vilka åtgärder jag kommer att vidta för att få till stånd en översyn av lagstiftningen vad gäller kultursponsring.

Denna fråga, som rör företags avdragsrätt för kultursponsring, har bl.a. prövats i en dom i Regeringsrätten våren 2000 som rörde Pharmacia & Upjohns sponsring av Operan. Av domen kan utläsas att hur stora avdrag ett företag är berättigat till prövas från fall till fall av aktuell instans. Frågan om avdragsrätt har via motioner varit uppe i skatteutskottet ett flertal gånger, där utskottet vid samtliga tillfällen avslagit förslag om en särskild avdragsrätt för kultursponsring. Regeringen har heller inte för avsikt att för närvarande vidta några åtgärder som leder till en ändring av avdragsrätten för kultursponsring.

Slutligen frågar Roy Hansson: Vilka åtgärder avser statsrådet vidta vad gäller att skapa klarhet i vilka företag som faller inom ramen för ”våldigt kontroversiella företag” och därmed inte bör vara aktuella för kulturinstitutioner att ingå sponsoravtal med?

Svaret är att det självfallet aldrig varit aktuellt att definiera vilka företag som kulturinstitutioner skulle få, eller inte få, teckna avtal med. Det institutionerna har att bedöma är om eventuella sponsoravtal kan komma i konflikt med de kulturpolitiska mål som riksdagen beslutat om och med kraven på integritet.

Anf. 7 ROY HANSSON (m):

Herr talman! Jag vill inleda med att tacka kulturministern för svaret på min interpellation om kultur och sponsring av kultur. Mitt tack hade varit betydligt hjärtligare om jag hade fått svar på mina interpellationsfrågor, och svar som hade gynnat kulturen och vårt kulturliv. Nu var det fyra frågor – och inte tre, som inledningsvis anges i interpellationssvaret.

Mina farhågor har i och med kulturministerns svar besannats. Kulturministern ser hellre att kulturaktiviteter begränsas genom att avvisa sponsring än att se sponsringen av kultur som en breddning av finansieringsformerna. Jag kan bara beklaga att vår nuvarande kulturminister har denna uppfattning. Tydligt är det så, enligt tidningsuppgifter från förra året, att kulturministern hellre ser en minskning av kulturutbudet än att sponsring av kultur ökar. Kan det vara ett rimligt förhållningssätt för en ansvarig minister? Det borde väl ändå vara så att så många som möjligt kan ta del av vårt kulturliv eller delta i det?

Av interpellationssvaret framgår inte vilka skäl kulturministern har för att minska kulturutbudet genom att sponsring av kultur begränsas eller försvåras. Det redovisas vilka fördelar denna begränsning av kulturutbudet har.

I svaret finns inte något nöjaktigt svar på frågan om vad kulturministern avser att göra med gällande lagstiftning inom ansvarsområdet för sponsring. Det ges enbart en hänvisning till tidigare behandling i skatteutskottet. Det är uppenbart för alla – eller nästan alla – att det finns bekymmer med lagstiftningen på detta område. Det som anförs i svaret om den s.k. Pharmacia & Upjohn-domen stämmer nog inte. Det blev inte det svar som önskades för att säkerställa sponsring av kultur. Det finns fortfarande tveksamheter om vad som gäller.

Finansministern, kulturministerns regeringskollega, har i en tidigare interpellationsdebatt i november 2001 yttrat följande: Reglerna är det nog inget fel på. Jag tror inte heller att tillämpningen egentligen är det stora problemet.

Jaha – varför fungerar det då inte? Jag trodde att det var bara finansministern som inte förstod bristerna i nuvarande lagstiftning. Det var tydligen fel, för nu sällar sig kulturministern till denna lilla skara.

Herr talman! Alla som har kännedom i ärendet ser de uppenbara svårigheterna när ett företag ska medverka i ett sponsorprogram inom kultursektorn. Det är extra märkligt eftersom det fungerar väl när det gäller sponsring inom idrotten – och väl är väl det.

Problemet för kulturen är att skattemyndigheterna inte godtar de motprestationer som just prestationer som kultursponsring är. Det är inte fråga om att i kultursammanhang kunna visa på stora skyltar med företagsloggor eller företagsnamn på dräkter. Motprestationen i kultursammanhang är av annan art, nämligen den goodwill det innebär att vara garanten för ett ökat kulturliv – om det sedan är som sponsor för Dramatiska teatern eller för det lokala revysällskapet har det samma betydelse.

Herr talman! Jag har tidigare i ett anförande i kammaren redovisat vari svårigheterna består.

Herr talman! Jag hade vidare hoppats att få klarhet i vad att teckna avtal med väldigt kontroversiella sponsorer innebär. Är Ikea en sådan sponsor? Interpellationssvaret är väldigt undanglidande på den punkten. Hur ska våra kulturinstitutioner veta vilka företag kulturministern avser när det nu inte kommer något svar på den punkten? Är det möjligen kulturministerns dagsform som kommer att vara avgörande?

Avslutningsvis, herr talman, vill jag fråga kulturministern hur ministern ställer sig till det faktum att det tydligen nu i riksdagen finns en majoritet för översyn av lagstiftningen på just detta område av sponsring av kultur i enlighet med vad jag anförde i min interpellation.

Anf. 8 Kulturminister MARITA ULVSKOG (s):

Herr talman! Först tror jag att vi måste vara på det klara med sponsringens omfattning. Det är en fråga som har kommit att dominera mycket av den kulturpolitiska debatten. När det gäller de centrala museerna rör det sig om totalt ungefär 1 % av de totala intäkterna som utgörs av sponsring. När det gäller övriga kulturinstitutioner, dvs. Dramaten, Operan, Riksteatern och Rikskonserter rör det sig om knappt 2 % av de totala intäkterna.

Det förhåller sig på följande sätt vad gäller avdragsrätten för kultursponsring: Företag får göra avdrag för kostnader i samband med sponsring, vilket domen i Pharmacia & Upjohn-målet tydligt visade. Det är inte någon liten skara som tycker att sponsringsfrågan i rent skattemässiga termer hanteras på ett rimligt sätt redan i dag. Varenda gång frågan har behandlats i riksdagen och i riksdagens skatteutskott har man kommit fram till en uppfattning som också regeringen, jag och finansministern delar. Skulle den majoriteten förändras så får vi väl ta en ny diskussion om saken.

Det besvärliga när det gäller finansiering av kulturen är inte sponsringsdelen. Det besvärliga är att det finns ett parti i riksdagen som kraftigt vill banta det offentliga stödet till kulturen. Det partiet har lagt fram förslag som skulle innebära att vi i dag hade haft 300 miljoner kronor mindre att göra kultur för. Det tycker jag är besvärligt.

Anf. 9 ROY HANSSON (m):

Herr talman! Jag ska ta det senare först. Jag tror inte att kulturministern har läst vår motion speciellt väl. Det är riktigt att vi föreslår en besparing i motionen, men det innebär att vi vill föra över en del av kostnaderna till andra departement – det gäller då utbildningsfrågor. Därmed kommer en minskning att ske. Dessutom vill vi införa någonting som vi kallar för krona-för-krona-fonden och som skulle bredda finansieringen och ta igen minskningen. Så vad gäller pengar till kulturen är det moderata förslaget och det som regeringen föreslår i stort sett likadant.

Skulle man sedan lägga till en breddning av sponsringen så skulle ekonomin för kulturen kunna öka avsevärt med det moderata förslaget. Jag tror alltså att det finns anledning att studera vår motion på departementet ytterligare.

Herr talman! När det gäller omfattningen av sponsringen är det rätt att det inte är en huvuddel. Det är en liten del, men det är just den del som ger det lilla extra. Det som ministern talade om här – det stora offentliga – täcker mer eller mindre de fasta kostnaderna. Då talar man om hyra, löner och det som görs för att verksamheten över huvud taget ska gå runt.

På den årliga festen som hålls i samband med detta framkom det tydligt att Dramatiska teatern inte hade kunnat genomföra någon turnéverksamhet över huvud taget om man inte hade varit sponsrad av sin huvudsponsor. Det måste väl ändå vara en fördel att Dramaten kan ha turnéverksamhet runtom i Sverige.

Vidare är det så att det här sponsorprogrammet med Dramaten innebär att de anställda får besöka teatern. Det handlar om många anställda som inte hade fått ta del av kulturutbudet om de inte hade haft den här möjligheten som företaget och sponsringen erbjuder. Det måste väl också vara en rejäl fördel att man kan bredda kulturen på det sättet.

Jag kommer själv från Gotland, och där har vi Romateatern som just nu har ekonomiska svårigheter. Det lär bli tillfälle att återkomma till den frågan. Jag är också säker på att den teatern över huvud taget inte hade klarat sig utan sponsring. Visst har det betydelse. Det finns, som sagt, risk för att Romateatern inte ska klara sig.

När det gäller avdragsrätten och motprestationer är det inte avdragsrätten i sig som är det största bekymret. Låt oss säga att ett företag skulle vara berett att sponsra med 10 miljoner. Om man inte skulle få avdragsrätt skulle man i stället kunna sponsra med 7 miljoner. Det skulle bli exakt samma sak för det sponsrande företaget. Det är inte där bekymret ligger. Bekymret är att det inte räknas. Om ett aktiebolag skulle vilja ge dessa 7 miljoner blir det som en gåva, och det är alltså inte tillåtet enligt aktiebolagslagstiftningen. Det är där bekymret ligger. Våra företag vill inte florerar i rättssalar i skatteprocesser. Det är här lagstiftningen är oklar. Som väl är har även Miljöpartiet sällat sig till detta nu, så jag tror att det finns en majoritet för att se över lagstiftningen för att dels säkerställa kulturen, dels säkerställa rättsordningen så att inte de företag som sponsrar kulturen ska florerar i rättssalar.

Herr talman! Jag fick inget svar på vilka företag det är som kan ses som kontroversiella. Är möjligen Ikea ett sådant företag?

Anf. 10 Kulturminister MARITA ULVSKOG (s):

Herr talman! Svaret på frågan om företagen har jag redan gett. Det är naturligtvis helt orimligt att vi i regeringen skulle sitta och göra listor över vilka företag som får sponsra och vilka som inte får sponsra. Vi har självständiga myndigheter även på kulturens område. De gör de bedömningar de bör göra med hänsyn till de kulturpolitiska mål som riksdagen har fastställt och den egna strävan efter att vara integra kulturinstitutioner.

Jag har noggrant studerat Moderaternas förslag när det gäller finansieringen. I praktiken innebär det just precis det jag sade tidigare, nämligen att de statliga anslagen drastiskt sänks samtidigt som en stor del av finansieringen läggs över på enskildas och näringslivets vilja att ge bidrag. När mobiltelefonförsäljningen går dåligt faller kanske plötsligt en betydande del av stödet bort till en kulturinstitution. När börskurserna rasar skulle kulturinstitutionerna också rasa samman. Här handlar det om mycket villkorliga och tillfälliga basresurser. Vi ser det faktiskt redan i dag på en del av de i huvudsak statligt finansierade kulturinstitutioner som av olika skäl är i stiftelseform. Därmed baserar de också en del av sina basverksamheter på annat än de statliga anslagen och de egna basintäkterna. De har problem i dag därför att de sämre tiderna för dem som

förvaltar t.ex. fonder innebär att man nu tvingas säga upp personal. Det enda sättet att få en hög kvalitet, en kontinuitet och en säkerhet på kulturområdet är att ha kraftfulla statliga och andra offentliga anslag. Därför står vi för detta.

Jag måste allvarligt talat fråga Roy Hansson om han någonsin skulle föreslå att vi skulle sponsra försvaret och låta försvaret vila på tillfälliga anslag från företag och enskilda. Nej, och kulturen är faktiskt lika viktig som försvaret. Den ska basera sin verksamhet i huvudsak på kraftfulla offentliga stöd. Sedan kan sponsringen vara ett spännande komplement, men det ska vara ett komplement på en nivå som icke innebär att kontinuitet eller integritet skadas.

Anf. 11 ROY HANSSON (m):

Herr talman! Eftersom jag har ett förflutet i försvaret kan jag berätta för kulturministern att när jag var kompanichef deltog jag faktiskt när Systembolaget sponsrade ett Spola kröken-projekt med viss framgång. Det fungerade alldeles utmärkt.

När det gäller kulturinstitutionerna är det tydligen så att vi inte får något besked av kulturministern. Våra institutioner kan möjligen vänta sig att få smäll på fingrarna av ministern om de gör någonting som inte passar just den dagen.

Sedan talade ministern om att moderat politik innebär drastiskt sänkta anslag, men så är det inte. Jag tycker att jag redogjorde ganska väl för vad det innebär för kulturen. Det moderata förslaget innebär samma anslag för 2002 som regeringen föreslog för 2001. Jag tror inte att kulturministern tycker att det var någon dramatiskt dålig kulturpolitik som regeringen förde 2001. Dessutom vill vi bredda finansieringen. Jag tror att det blir mer pengar till kulturen i slutändan både centralt och lokalt.

Jag tror inte att man skulle få konjunkturändringar av kultursponsringen. De flesta företag tecknar långsiktiga avtal – tre- eller femårsavtal. En av finesserna med att sponsra kulturen är just att man är långsiktig. Därför kan vi lämna den frågan därhän. Det är alltså inte någon kvartals-sponsring som det talas om, utan det är långsiktigt.

Jag har en fråga till ministern om det är bra eller dåligt att kulturutbudet ökar. Är det bra att fler människor kan delta i kulturen eller ta del av kulturen? Är det bra att Dramatiska teatern har möjlighet att genomföra turnéverksamhet? Det har inte ministern svarat på. Det är faktiskt detta det är frågan om.

Anf. 12 Kulturminister MARITA ULVSKOG (s):

Herr talman! Det var väl bra att Roy Hansson kunde få hjälp av Systembolaget med en Spola kröken-kampanj inom försvaret, om det krökas för mycket där. Däremot tror jag inte att det hade varit acceptabelt om Systembolaget hade sponsrat utvecklingen av JAS-planet t.ex. Man får faktiskt göra en viss distinktion där.

Kulturens basverksamhet och kulturens basresurser ska vara offentligt finansierade. Det hjälper inte att Roy Hansson försöker sig på en kreativ beskrivning av det moderata förslaget. Det innebär kraftfulla neddragningar av det offentliga kulturstödet till institutioner och verksamheter som har som mål att se till att fler människor – inte bara de redan frälsta, inte bara de som bor i Stockholm, Göteborg eller Malmö –

faktiskt kan få tillgång till kvalificerad kultur och till verksamheter som visar att kultur inte är en angelägenhet för ett fåtal, en lyxverksamhet, utan en viktig och väsentlig kärna i vårt demokratiska samhälle.

Prot. 2001/02:54
18 januari

Överläggningen var härmed avslutad.

10 § Anmälan om interpellationer

Anmälades att följande interpellationer framställdes

den 18 januari

2001/02:178 av *Ulf Nilsson* (fp) till utbildningsminister Thomas Östros
Resurserna till högskolans undervisning

2001/02:179 av *Sten Andersson* (-) till statsrådet Jan O Karlsson
Asylpolitiken

2001/02:180 av *Ragnwi Marcelind* (kd) till justitieminister Thomas Bodström
Nationella insatsstyrkans framtid

2001/02:181 av *Hans Stenberg* (s) till statsrådet Ingela Thalén
Livränta

Interpellationerna redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 22 januari.

11 § Anmälan om frågor för skriftliga svar

Anmälades att följande frågor för skriftliga svar framställdes

den 18 januari

2001/02:532 av *Cecilia Magnusson* (m) till justitieminister Thomas Bodström
EU-toppmötet i Göteborg

2001/02:533 av *Johan Pehrson* (fp) till justitieminister Thomas Bodström
En demokratisk rättsstat

2001/02:534 av andre vice talman *Eva Zetterberg* (v) till utrikesminister Anna Lindh
Situationen i Colombia

2001/02:535 av *Lars Ångström* (mp) till utrikesminister Anna Lindh
Ottawakonventionen

2001/02:536 av *Anna Åkerhielm* (m) till finansminister Bosse Ringholm
NOU:s framtida organisation

2001/02:537 av *Birgitta Ahlqvist* (s) till utbildningsminister Thomas Östros
Kunskap om elöverkänslighet

Prot. 2001/02:54
18 januari

2001/02:538 av *Charlotta L Bjälkebring* (v) till kulturminister Marita Ulvskog

Dokumentation av den folkliga dansen

2001/02:539 av *Gudrun Lindvall* (mp) till näringsminister Björn Rosengren

Överlastade fordon på vägar

Frågorna redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 22 januari.

12 § Kammaren åtskildes kl. 9.58.

Förhandlingarna leddes av förste vice talmannen.

Vid protokollet

ANDERS FORSBERG

/Monica Gustafson

1 § Anmälan om val av ordförande i valberedningen.....	1
2 § Utökning av antalet extra suppleanter i vissa utskott.....	1
3 § Val av extra suppleanter i vissa utskott	1
4 § Svenskt deltagande i en multinationell säkerhetsstyrka i Afghanistan.....	2
Sammansatta utrikes- och försvarsutskottets betänkande	
2001/02:UFöU2	2
Anf. 1 URBAN AHLIN (s)	2
Anf. 2 GÖRAN LENNMARKER (m)	3
Anf. 3 BERIT JÓHANNESSON (v)	4
Anf. 4 LARS ÅNGSTRÖM (mp).....	6
Anf. 5 KARIN WEGESTÅL (s).....	8
(Beslut fattades under 5 §.).....	10
5 § Beslut om utskottsärende som slutdebatterats vid dagens sammanträde	10
UFöU2 Svenskt deltagande i en säkerhetsstyrka i Afghanistan	10
6 § Beslut om utskottsärenden som slutdebatterats den 17 januari.....	10
KU10 Granskning av statsrådets tjänsteutövning och regeringsärendenas handläggning	10
LU6 Sjöflygeri.....	10
UU5 Berättelse om verksamheten i Europeiska unionen under 2000	10
7 § Anmälan om uteblivna svar på interpellationer	10
8 § Svar på interpellation 2001/02:147 om lönegapet mellan män och kvinnor	11
9 § Svar på interpellation 2001/02:159 om kultursponsring	12
Anf. 6 Kulturminister MARITA ULVSKOG (s).....	12
Anf. 7 ROY HANSSON (m).....	12
Anf. 8 Kulturminister MARITA ULVSKOG (s).....	14
Anf. 9 ROY HANSSON (m).....	14
Anf. 10 Kulturminister MARITA ULVSKOG (s).....	15
Anf. 11 ROY HANSSON (m).....	16
Anf. 12 Kulturminister MARITA ULVSKOG (s).....	16
10 § Anmälan om interpellationer	17
11 § Anmälan om frågor för skriftliga svar.....	17
12 § Kammarkens åtskildes kl. 9.58.....	18

